

Dosarul nr. 2rac-252/20

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) L. Bagrin

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) L. Bulgac, V. Buhnaci și V. Sîrbu

Î N C H E I E R E

02 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Societatea cu Răspundere Limitată ”ȘEL ȘI C” și Societatea cu Răspundere Limitată ”Colaj” (în proces de lichidare),

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată ”ȘEL ȘI C” împotriva ”Wise Guardian Ltd”, Societății cu Răspundere Limitată ”Transfactor”, intervenienți accesorii Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice”, Banca Comercială ”Unibank” Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare), Banca Comercială ”Comerțbank” Societate pe Acțiuni cu privire la constatarea faptului stingerii obligațiilor creditare și radierea dreptului de ipotecă,

la cererea intervenientului principal Societatea cu Răspundere Limitată ”Colaj” (în proces de lichidare) împotriva ”Wise Guardian Ltd” și Societății cu Răspundere Limitată ”Transfactor”, intervenienți accesorii Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice”, Banca Comercială ”Unibank” Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare), Banca Comercială ”Comerțbank” Societate pe Acțiuni cu privire la constatarea faptului stingerii obligațiilor creditare,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 iulie 2020, prin care s-au respins cererile de apel depuse de Societatea cu Răspundere Limitată ”ȘEL ȘI C” și Societatea cu Răspundere Limitată ”Colaj” (în proces de lichidare) și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 februarie 2020,

c o n s t a t ă :

La data de 01 noiembrie 2017, SRL ”ȘEL ȘI C” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ”Wise Guardian Ltd” și SRL „Transfactor” cu privire la constatarea faptului stingerii obligațiilor creditare și radierea dreptului de ipotecă.

În motivarea acțiunii, SRL "ŞEL ŞI C" a invocat că, la 11 august 2014, a încheiat cu BC „Unibank” SA contractul de credit în sumă de 3 200 000 lei, cu rambursarea în rate până la data de 10 august 2018.

În vederea asigurării executării contractelor menționate, la 11 august 2014 SRL "ŞEL ŞI C" a încheiat cu BC „Unibank” SA contractul de ipotecă nr. 6927, prin care a gajat bunul imobil situat în XXXXX, cu numerele cadastrale XXXXX și XXXXX.

La data de 17 octombrie 2016, sub pretextul insolvabilității, BC „Unibank” SA a încheiat cu BC „Comerțbank” SA contractul de cesiune a creanțelor, prin care a cesionat datoria SRL "ŞEL ŞI C" față de BC „Unibank” SA în sumă de 3 427 286,18 lei și garanțiile prezentate în vederea asigurării executării creditelor către BC „Comerțbank” SA.

Ulterior, la 04 noiembrie 2016, BC „Comerțbank” SA a încheiat cu SRL „Transfactor” un nou contract de cesiune de creanță, prin care s-au cesionat drepturile de creanță recent dobândite și garanțiile prezentate în vederea asigurării rambursării creditelor.

La data de 10 noiembrie 2016, SRL „Transfactor” a încheiat cu "Wise Guardian Ltd" contractul de cesiune a creanței, prin care au fost transmise aceleași drepturi de creanță recent cesionate, împreună cu garanțiile nominalizate, iar întru stingerea obligației debitoriale, SRL "ŞEL ŞI C" a înaintat scrisorile nr. 55 din 11 noiembrie 2016 și nr. 125/81 din 28 decembrie 2016, prin care a solicitat comunicarea datelor bancare pe care urmează să fie transferate sumele datorate, însă pârâții nu au furnizat informațiile solicitate.

Deci, reclamantul a invocat că deoarece nu a cunoscut datele bancare ale creditorilor, a consemnat în folosul acestora suma de 3 934 026 de lei.

De asemenea, a specificat că deși creditorii au fost informați despre consemnarea datoriei, iar de la momentul realizării acțiunii în cauză au trecut mai mult de 5 luni, suma în cauză nu a fost ridicată.

Astfel, contrar prevederilor art. 645 din Codul civil și art. 28 din Legea cu privire la ipotecă, asupra imobilelor în privința cărora a fost instituită ipoteca continuă să fie aplicate notările în Registrul public, fapt ce îngreunează dreptul de proprietate deținut de reclamant.

Totodată, a reiterat că, într-o altă procedură inițiată pe parcursul anului 2016, SRL "ŞEL ŞI C" a contestat refuzul executorului judecătoresc de încetare a procedurii de executare, indicând drept argument faptul că datoria a fost stinsă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2017, s-a constatat că, executorul judecătoresc nu este în drept să stabilească stingerea obligației, unica autoritate competentă fiind instanța judecătorească, cauza urmând să fie examinată într-o procedură distinctă.

Reclamantul SRL "ŞEL ŞI C" a solicitat:

- constatarea faptului achitării integrale a obligațiilor creditare derivate din contractul de credit nr. 90/14 din 11 august 2014 și a Acordurilor adiționale la contract, încheiat între BC „Unibank” SA și SRL "ŞEL ŞI C";

- constatarea faptului stingerii obligațiilor creditare și ipotecare a SRL ”ȘEL ȘI C” față de creditorii care au preluat drepturile în baza contractului de credit nr. 90/14 din 11 august 2014;

- obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău de a radia notările de ipotecă aplicate asupra imobilelor cu numerele cadastrale XXXXX și XXXXX, ce aparțin cu drept de proprietate SRL ”ȘEL ȘI C”.

La data de 19 aprilie 2019, SRL „Colaj” a depus cerere de intervenire în proces în calitate de intervenient principal (coreclamant).

În motivarea cererii, a invocat că SRL „Colaj” a beneficiat de creditul acordat de BC „Unibank” SA în baza contractului de credit din 11 august 2014, iar garantul ipotecar în baza acestui contract a fost SRL ”ȘEL ȘI C”, care a ipotecat doar bunurile sale imobile în vederea asigurării creditului.

Faptul achitării integrale a obligațiilor creditare rezultate din contractul de credit din 11 august 2014, a fost realizat prin depunerea și consemnarea mijloacelor bănești atât de SRL ”ȘEL ȘI C”, cât și de SRL „Colaj”, astfel a invocat că hotărârea judecătorească va influența drepturile sale în calitate de persoană interesată.

La data de 11 iunie 2019, SRL „Colaj” a depus cerere de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat constatarea faptului achitării integrale a obligațiilor creditare derivate din contractul de credit nr. 80/14 din 11 august 2014, încheiat între BC „Unibank” SA și SRL „Colaj”.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 februarie 2020, cererea de chemare în judecată depusă de SRL ”ȘEL ȘI C” și cererea intervenientului principal SRL ”Colaj”, au fost respinse ca fiind nefondate.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că prin notificarea nr. 65 din 02 decembrie 2016, adresată de notarul public Gladîș Oleg către biroul executorului judecătoresc Nistor Valerian și SRL „Transfactor”, ultimii au fost informați despre faptul că la 02 decembrie 2016, la contul de depozit al notarului Gladîș Oleg a fost înregistrată, primită și depozitată din numele fidejursorului Lisnic Alexei suma de 900 872,12 lei, sumă destinată stingerii integrale a datoriei acumulate de SRL „Colaj” pentru achitarea creditului nr. 80/14 din 11 august 2014, contractat de la BC „Unibank” SA și radierii obligațiilor prescrise SRL „Colaj” și debitorului ipotecar SRL ”ȘEL ȘI C”.

Totodată, destinatarii au fost informați și despre faptul că, achitarea datoriei SRL „Colaj” acumulată la creditul nr. 80/14 din 11 august 2014 contractat de la SA „Unibank”, se consideră consemnată din momentul depunerii, iar din momentul consemnării, riscurile trec asupra creditorului, debitorul nefiind obligat să plătească dobândă și penalități, ori să consemneze veniturile ratate.

Însă, din momentul depunerii sumei menționate și consemnării de către SRL „Colaj”, nu a fost înregistrată nici o adresare în vederea ridicării sumelor depuse.

De asemenea, instanța de fond a constatat că, prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 05 decembrie 2016, s-au admis cererile SRL „Colaj”, SRL ”ȘEL ȘI C” privind aplicarea măsurilor de asigurare, s-a obligat BC „Comerțbank” SA și SRL „Transfactor” de a suspenda efectele executării

contractului de cesiune de creanță nr. CB-T/01 din 04 noiembrie 2016, încheiat între BC „Comerțbank” SA și SRL „Transfactor” și a contractului de cesiune de creanță nr. 5 din 10 noiembrie 2016, încheiat între SRL „Transfactor” și ”Wise Guardian Ltd”.

Astfel, suspendarea actelor a fost aplicată în calitate de măsură asiguratorie în temeiul prevederilor art. 174 din Codul de procedură civilă, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Colaj” și SRL ”ȘEL ȘI C” împotriva BC „Unibank” SA (în proces de lichidare), BC „Comerțbank” SA, SRL „Transfactor” cu privire la nulitatea contractelor de cesiune de creanță.

Reieșind din aceste circumstanțe instanța a specificat că, suspendarea efectelor executării contractului de cesiune de creanță nr. CB-T/01 din 04 noiembrie 2016, încheiat între BC „Comerțbank” SA și SRL „Transfactor” și a contractului de cesiune de creanță nr. 5 din 10 noiembrie 2016, încheiat între SRL „Transfactor” și ”Wise Guardian Ltd” presupune că, respectivele acte juridice nu urmează să fie executate, deoarece părțile nu-și pot exercita drepturile și obligațiile ce derivă din acestea, iar în aceste condiții, acțiunea a fost înaintată împotriva unor pârâți necorespunzători, calitatea procesuală de pârâți a SRL „Transfactor” și ”Wise Guardian Ltd” în prezentul proces nefiind certă, în condițiile în care nici creanțele, pe care le solicită a fi executate de către reclamant și intervenientul principal nu întrunesc condițiile prevăzute de lege, nefiind certe, lichide și exigibile.

Or, așa cum contractele în baza cărora le-a fost cesionat dreptul de creanță în raport cu SRL ”ȘEL ȘI C” și SRL „Colaj” au fost suspendate, primii nu pot pretinde executarea în beneficiul propriu a obligațiilor care au constituit obiectul cesiunii.

Pe cale de consecință, instanța de judecată a ajuns la concluzia de a respinge pretențiile înaintate de SRL ”ȘEL ȘI C” și SRL „Colaj”.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 iulie 2020, s-au respins cererile de apel depuse de SRL ”ȘEL ȘI C” și SRL ”Colaj” (în proces de lichidare) și s-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 11 februarie 2020.

La 16 octombrie 2020, SRL ”ȘEL ȘI C” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admise acțiunile depuse de SRL ”ȘEL ȘI C” și SRL ”Colaj”.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că atât prima instanță, cât și instanța de apel au apreciat arbitrar probele și nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Astfel a specificat că instanța de apel urma să țină cont de faptul că admiterea constatării faptului stingerii datoriei derivate din contractele de credit bancar, nu afectează valabilitatea contractelor de cesiune, or, sumele necesare spre achitare rezultate din contractele de credit bancar rămân a fi certe și neschimbate.

Deci, circumstanțele în cauză fac posibilă admiterea acțiunii de constatare a stingerii datoriei derivate din contractele de credit, dat fiind faptul că contractul de credit își păstrează efectul indiferent de contractul de cesiune.

Totodată, a susținut că litigiului în cauză sunt aplicabile prevederile art. 556 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), care prevede că cesiunea creanței nu poate aduce atingere drepturilor debitorului și nici nu poate face obligația acestuia mai oneroasă.

Prin urmare, depozitarea surselor financiare suficiente pentru stingerea împrumutului acordat, executarea corespunzătoare și necontestată a obligațiilor derivate din contractele de credit, poate constitui temei de constatare a stingerii datoriei și eliberarea ipotecii.

De asemenea, la 16 octombrie 2020, SRL "Colaj" a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admise acțiunile depuse de SRL "ȘEL ȘI C" și SRL "Colaj".

Recurentul SRL "Colaj", în motivarea recursului a invocat ilegalitatea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

La 30 octombrie 2020, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat de BC „Unibank” SA, BC „Comerțbank” SA și IP "Agenția Servicii Publice" la 04 noiembrie 2020, conform avizelor de recepție (f.d. 117-119 Vol. II).

Cu referire la termenul de declarare a recursurilor, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 08 iulie 2020, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursurile a fost declarate la 16 octombrie 2020, respectiv se consideră depuse în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursurilor completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurențelor cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de SRL ”ȘEL ȘI C” și SRL ”Colaj” (în proces de lichidare), nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibile recursurile înaintate de Societatea cu Răspundere Limitată ”ȘEL ȘI C” și Societatea cu Răspundere Limitată ”Colaj” (în proces de lichidare).

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Galina Stratulat